

LA GUERRA DE CUBA (II): LA GUERRA DELS DEU ANYS (1868-1878)

Anàlisi d'un conflicte

Auca dels principals episodis de la Guerra dels Deu Anys a Cuba (1868-1878).

[1869?]

Autor: No identificat (impremta Antoni Bosch, Barcelona)

[ANC1-160-N-172](#)

Objectius

- 1- Conèixer les causes que van dur a la Guerra de Cuba.
- 2- Fer una aproximació a la Guerra dels Deu Anys (1868-1878) (causes, protagonistes, desenvolupament i conseqüències).
- 3- Relacionar el govern colonial cubà amb l'estructura i evolució del govern i les elits espanyoles.
- 4- Veure les conseqüències que va tenir la guerra per la societat cubana i espanyola.
- 5- Aprendre a analitzar documents gràfics i escrits (auques).
- 6- Analitzar críticament les visions del conflicte que aporten fonts provinents de la metròpoli.
- 7- Identificar i analitzar la Guerra de Cuba com un "conflicte".

Descripció de la proposta

Les activitats estan pensades per comprendre les causes que van originar la Guerra de Cuba, en concret, de la Guerra dels Deu Anys (1868-1878). S'analitzaran causes, evolució i finalització del conflicte. Es posa especial èmfasi en analitzar la Guerra a través de la visió que arribava a la premsa, amb l'estudi d'una auca.

Així mateix, s'analitzarà la guerra com un "conflicte", havent-se de completar un esquema interpretatiu que ha de resumir les causes, els sectors enfrontats, l'evolució, etc., del conflicte.

Aspectes didàctics i metodològics

S'ha pensat per ser realitzada com un treball individual de recerca, tot i que també es pot organitzar en grups cooperatius, a conveniència del grup-classe o el professor/a. De fet, les dues activitats plantejades (anàlisi de font primària i elaborar un esquema conceptual de la Guerra dels Deu Anys com un "conflicte") poden ser més llargues i complexes del que aparenten, de manera que la cooperació entre l'alumnat per realitzar-les pot ser molt positiva.

Recursos emprats

- El mateix dossier d'activitats (amb activitats, resums i enllaços als documents i altres pàgines d'Internet)
- Un resum de la història i e la Guerra de Cuba enllaçat en el mateix dossier d'activitats.
- Auca de la Guerra dels Deu Anys (amb enllaços a l'accés obert dels documents d'Arxius en Línia).
- Fitxes de procediments editades per l'ANC que publicades al [blog SDANC Recursos](#) , i a les quals s'accedeix des del quadern d'activitats mitjançant enllaços.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

Continguts: ESO_4, 2n de Batxillerat (assignatura comuna d'Història) i 1r de batxillerat (matèria de modalitat: Història del món contemporani).

Competències

- Analitzar els canvis i les continuïtats dels fets o fenòmens històrics per comprendre'n la causalitat històrica.
- Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interpretar el passat.
- Interpretar que el present és producte del passat, per comprendre que el futur és fruit de les decisions i accions actuals.
- Identificar i valorar la identitat individual i col·lectiva per comprendre la seva intervenció en la construcció de subjectes històrics.
- Analitzar les manifestacions culturals i relacionar-les amb els seus creadors i la seva època, per interpretar les diverses cosmovisions i la seva finalitat.
- Valorar les expressions culturals pròpies, per afavorir la construcció de la identitat personal dins d'un món global i divers.
- Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per desenvolupar un pensament crític.
- Pronunciar-se i comprometre's en la defensa de la justícia, la llibertat i la igualtat entre homes i dones.

Continguts

- CC1. Textos de les ciències socials: descripció, explicació, justificació, interpretació i argumentació, i vocabulari propi.
- CC3: Cronologia i temps històric. Situació en el temps i en l'espai dels fets històrics rellevants. Periodització convencional. Formes de comptar el temps d'altres cultures.
- CC4: Coneixements històrics temporals: canvi, continuïtat, sincronia, diacronia, successió, simultaneïtat, causalitat...
- CC5. Fonts primàries i secundàries. Fiabilitat i idoneïtat de les fonts. Interpretació i contrast de les fonts històriques. Els arxius.
- CC6: Vincles entre el passat, el present i el futur. L'empatia històrica.
- CC8: Caracterització de les societats del passat. Elements de canvi i continuïtat entre etapes històriques. Arrels històriques de la contemporaneïtat.
- CC9: El passat i el present de Catalunya en el context d'Espanya i d'Europa.
- CC10. Models d'interpretació geogràfics i dels fets històrics, i les problemàtiques i fenòmens socials.
- CC13. Anàlisi d'imatges com a fonts històriques, referents estètics i interpretacions de la realitat. Ús i descodificació de llenguatges icònics, simbòlics i audiovisuals.
- CC15. Canvis, continuïtats i ruptures en el món de la cultura i l'art, i en les mentalitats. La influència dels mitjans de comunicació sobre les col·lectivitats.
- CC28. Situacions de desigualtat, injustícia i discriminació. Justícia social, solidaritat i equitat. Estereotips i prejudicis.
- CC30. Identitats personals i col·lectives. Pertinença i cohesió social.

Esquema i Temporització

L'esquema de l'activitat és el següent:

- 1- Punt 1 brevíssima introducció a l'activitat. (1a sessió)
- 2- Identificació i anàlisi de document (auca de la Guerra dels Deu Anys (1868-1878). (1a i 2a. sessió)
- 3- Identificació i anàlisi d'un conflicte. (2a. i 3a. sessió)
- 4- Conclusions (4a. sessió)

Alumnat a qui s'adreça especialment

Alumnes de 4t d'ESO i 2n de Batxillerat. Es podria treballar també a 1r de batxillerat en l'assignatura Història del Món Contemporani.

Documents adjunts

[Dossier d'activitats](#)

Bibliografia

- Llorens, C., Pujol, C., *La guerra de Cuba*, Pòrtic, Barcelona: 2000.
- Bahamonde, A., Martínez, J. A., *Historia de España siglo XIX*, ed. Càtedra, Madrid: 2007.
- Bahamonde, A. (coord.), *Historia de España siglo XX*, ed. Càtedra, Madrid: 2008.

